

УДК 37.016:78:784

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2026-10.32>**Світлана СОРОЧИНСЬКА**

викладач кафедри мистецьких дисциплін,

Комунальний заклад вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж

імені Михайла Грушевського»

sorokasvit02@gmail.com

ORCID: 0009-0000-8493-3438

ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНА БЕСІДА ЯК МЕТОД ОПРАЦЮВАННЯ ВОКАЛЬНО-ХОРОВИХ ТВОРІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ

Анотація. *Мета статті* полягає в теоретичному обґрунтуванні художньо-педагогічної бесіди як методу опрацювання вокально-хорових творів у професійній підготовці майбутніх педагогів-музикантів, визначенні її змісту, структурних компонентів і послідовності реалізації у процесі вокально-виконавської та диригентсько-хорової підготовки.

Методологія дослідження ґрунтується на положеннях музичної педагогіки, теорії художньої інтерпретації, вокально-педагогічної та диригентсько-хорової підготовки, а також на розумінні діалогічної взаємодії як засобу професійного осмислення музичного твору. Використано теоретичний аналіз і узагальнення наукових положень, порівняння, структурно-функціональний аналіз, педагогічне моделювання та практико-орієнтований методичний аналіз роботи з вокально-хоровим репертуаром.

Наукова новизна полягає в теоретичній конкретизації художньо-педагогічної бесіди як цілісного методу інтегрованого опрацювання вокально-хорового твору, спрямованого на послідовне переведення художньо-сміслового осмислення у слухові, вокально-виконавські, диригентські та педагогічні рішення. Визначено п'ять взаємопов'язаних рівнів реалізації методу: художньо-сміслове осмислення, інтонаційно-слухове моделювання, вокально-виконавське рішення, диригентське втілення та педагогічна вербалізація. Запропоновано класифікацію художньо-сміслових, інтонаційно-слухових, вокально-виконавських, диригентсько-виконавських і рефлексивно-педагогічних запитань. Обґрунтовано інтегративну роль принципу «чую – співаю – показую – пояснюю», що відображає перехід від внутрішнього слухового уявлення до вокального й диригентського втілення та педагогічного пояснення.

Висновки. Художньо-педагогічна бесіда може розглядатися як перспективний метод інтегрованого опрацювання вокально-хорових творів, оскільки створює методичні передумови для взаємозв'язку художньої інтерпретації, вокальної техніки, диригентського жесту та професійно-педагогічної комунікації. Її застосування спрямоване на формування в майбутнього педагога-музиканта здатності самостійно знаходити, аргументувати та педагогічно передавати виконавське рішення.

Ключові слова: художньо-педагогічна бесіда, вокально-хоровий твір, дисципліни вокально-хорового циклу, майбутній педагог-музикант, художня інтерпретація, вокально-виконавська підготовка, хорове диригування, педагогічна комунікація.

Svitlana SOROCHYNSKA

Lecturer at the Department of Arts Disciplines,

Municipal Institution of Higher Education

“Bar Humanitarian Pedagogical College named after Mykhailo Hrushevsky”

sorokasvit02@gmail.com

ORCID: 0009-0000-8493-3438

ARTISTIC AND PEDAGOGICAL CONVERSATION AS A METHOD OF WORKING WITH VOCAL AND CHORAL WORKS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE MUSIC TEACHERS

Abstract. *The purpose of the article* is to provide a theoretical substantiation of artistic and pedagogical conversation as a method of working with vocal and choral works in the professional training of future music teachers and to determine its content, structural components, and sequence of implementation in vocal performance and choral conducting training.

© С. Сорочинська, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

The research methodology is based on concepts of music pedagogy, artistic interpretation, vocal pedagogy, choral conducting training, and dialogical interaction as a means of professional comprehension of a musical work. The study employs theoretical analysis and synthesis of scientific concepts, comparison, structural and functional analysis, pedagogical modelling, and practice-oriented methodological analysis of work with vocal and choral repertoire.

The scientific novelty lies in the theoretical specification of artistic and pedagogical conversation as an integrated method of working with a vocal and choral work, aimed at consistently transforming artistic and semantic comprehension into auditory, vocal-performance, conducting, and pedagogical decisions. Five interrelated levels of implementation are identified: artistic and semantic comprehension, intonational and auditory modelling, vocal-performance decision-making, conducting embodiment, and pedagogical verbalisation. A classification of artistic-semantic, intonational-auditory, vocal-performance, conducting-performance, and reflective-pedagogical questions is proposed. The integrating role of the principle «hear – sing – conduct – explain» is substantiated as reflecting the transition from internal auditory representation to vocal and conducting embodiment and pedagogical explanation.

Conclusions. Artistic and pedagogical conversation can be regarded as a promising method for the integrated study of vocal and choral works, as it creates methodological preconditions for linking artistic interpretation, vocal technique, conducting gestures, and professional pedagogical communication. Its application is aimed at developing future music teachers' ability to independently find, substantiate, and pedagogically communicate performance decisions.

Key words: artistic and pedagogical conversation, vocal and choral work, vocal and choral disciplines, future music teacher, artistic interpretation, vocal performance training, choral conducting, pedagogical communication.

Постановка проблеми. Професійна підготовка майбутнього педагога-музиканта у межах дисциплін вокально-хорового циклу передбачає не лише оволодіння вокально-технічними та диригентсько-виконавськими навичками, а й формування здатності цілісно осмислювати художній зміст музичного твору, визначати логіку його інтонаційного розвитку та знаходити адекватні засоби виконавського втілення [1; 2; 4]. Вокально-хоровий твір у цьому контексті постає не тільки як навчальний матеріал для розвитку голосу, диригентського апарату чи техніки роботи з партитурою, а як художня цілісність, розуміння якої має передувати свідомому вибору вокальних і диригентських засобів.

Особливість підготовки майбутнього педагога-музиканта полягає в тому, що один і той самий музичний твір може опрацьовуватися в різних навчальних дисциплінах із різних професійних позицій. У процесі постановки голосу увага закономірно зосереджується на диханні, звукоутворенні, інтонаційній точності, дикції, артикуляції, фразуванні, динаміці та відповідності вокальної манери художньому образу. Під час хорового диригування той самий музичний матеріал потребує осмислення драматургії, функцій хорових партій, тембрової організації, ансамблю, динамічного розвитку, характеру диригентського жесту, способів показу вступу, дихання, фразування, кульмінації та завершення. Однак за відсутності інтегрованої методичної основи ці види діяльності можуть сприйматися студентом як відносно автономні: вокально-технічне

завдання відокремлюється від диригентського, а обидва – від художньо-сміслового змісту твору [2; 3; 4; 5].

Сучасні дослідження підготовки хорових диригентів підтверджують, що професійне диригування не зводиться до володіння жестовою технікою. Воно охоплює комплекс взаємопов'язаних компетентностей, серед яких музичне розуміння, слухова діяльність, організація репетиційного процесу, комунікація, педагогічне керівництво й здатність реалізовувати художній задум у взаємодії з виконавцями [4; 6; 7]. Дослідження практики студентів-диригентів також показують, що технічні навички нерідко опрацьовуються інтенсивніше, ніж виразові, що актуалізує пошук педагогічних засобів, спрямованих на усвідомлений зв'язок між музичним змістом і його виконавським утіленням [6].

Одним із таких засобів може стати художньо-педагогічна бесіда. У контексті вокально-хорової підготовки її доцільно розглядати не як допоміжне повідомлення про автора, епоху чи зміст твору, а як спеціально організований діалог викладача і студента, спрямований на послідовне відкриття художнього образу та його трансформацію у виконавські рішення [1]. Запитання викладача у такій бесіді мають спонукати студента визначати емоційно-смісловий центр твору, характер інтонації, логіку розвитку музичної фрази, співвідношення слова і музики, кульмінаційні зони, характер дихання, звукоутворення, артикуляції, тембру, динаміки, а надалі – співвідносити ці характеристики з диригентським

жестом і способами педагогічного впливу на виконавців.

У такому розумінні художньо-педагогічна бесіда здатна виконувати інтегративну функцію між різними видами професійної діяльності майбутнього педагога-музиканта. Осмислений студентом художній образ стає вихідною точкою для вибору вокально-виконавських засобів, а сформоване звукове уявлення – основою для диригентського моделювання. Відповідно, послідовність роботи може вибудовуватися від розуміння змісту музичного твору до його інтонаційно-вокального втілення, від вокального переживання – до диригентського жесту, а від власного виконавського досвіду – до здатності пояснити відповідне художнє завдання іншому виконавцеві або хоровому колективу.

Цей аспект особливо важливий для майбутнього вчителя музичного мистецтва, оскільки його професійна діяльність передбачає не лише особисте виконання чи диригування. Він має організовувати процес художнього пізнання музики іншими, ставити педагогічно продуктивні запитання, спрямовувати слухову увагу, допомагати встановлювати зв'язок між музичним образом і способом його виконання, аргументувати вибір засобів виразності. Дослідження хорового навчання також показують значущість рефлексії, взаємодії, різних способів представлення музичного матеріалу й педагогічного спілкування у професійному становленні диригента.

Саме тому актуальною є проблема методичного обґрунтування художньо-педагогічної бесіди як способу інтегрованого опрацювання вокально-хорового твору, який забезпечує взаємозв'язок його художньо-сміслового осмислення, вокально-виконавської реалізації, диригентського моделювання та педагогічної інтерпретації у професійній підготовці майбутніх педагогів-музикантів.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Проблематика професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-хорової та виконавсько-педагогічної діяльності представлена в сучасних дослідженнях кількома взаємопов'язаними напрямками. Значна увага приділяється формуванню вокально-виконавської культури, здатності до художньої інтерпретації музичного

твору, розвитку диригентсько-хорових умінь, а також взаємозв'язку виконавського й педагогічного компонентів професійної діяльності майбутнього фахівця. У працях О. Ляшенко та Л. Лабінцевої фахова компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва безпосередньо пов'язується зі здатністю здійснювати художньо-педагогічну інтерпретацію музичного твору, що передбачає не лише розуміння його змісту, а й педагогічно доцільне розкриття художнього задуму в процесі музичної діяльності [1].

Вокальний аспект професійної підготовки ґрунтовно представлений у дослідженнях Н. Овчаренко, яка розглядає підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності як цілісну систему, що поєднує виконавську, методичну й педагогічну складові. Такий підхід є важливим для нашого дослідження, оскільки дозволяє трактувати роботу над вокальним твором не лише як удосконалення голосового апарату, а як підготовку до професійного осмислення й педагогічного передавання музичного змісту [2]. О. Петрикова, досліджуючи формування вокальної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, також акцентує на взаємозв'язку вокально-виконавського розвитку, художньої виразності та методів педагогічного впливу, серед яких важливе місце посідають словесне пояснення, демонстрація й усвідомлене інтонування [3].

Окремий напрям досліджень становить диригентсько-хорова підготовка. С. Світайло наголошує, що робота майбутнього вчителя музичного мистецтва з хоровою партитурою не може обмежуватися її технічним опрацюванням. Важливою складовою підготовки є здатність аналізувати та інтерпретувати вокально-хоровий твір із використанням музично-теоретичного, вокально-хорового й виконавського видів аналізу [4]. М. Чугунова розкриває методичні аспекти роботи над хоровою партитурою в диригентсько-хоровій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва, що також підтверджує необхідність комплексного опрацювання музичного матеріалу [5].

У сучасних зарубіжних дослідженнях також простежується тенденція до розширеного трактування диригентської підготовки.

Б. Реджир, А. Шерер, Б. Сілві, М. Боман, досліджуючи практику студентів у курсах хорового диригування, встановили, що технічні навички опрацьовуються ними частіше й сприймаються як доступніші, ніж виразові, хоча саме останні є визначальними для художньо переконливого диригування. Автори звертають увагу також на значення співу й вокального відтворення музичних ліній у практиці диригента [6]. А. Грей у систематичному огляді досліджень диригентської та репетиційної підготовки майбутніх учителів музики підкреслює складність поєднання жестової техніки, слухового контролю, вербальної та невербальної комунікації й уміння виявляти та коригувати виконавські помилки [7]. Таким чином, сучасна педагогіка диригування дедалі чіткіше орієнтується на взаємозв'язок технічного, художнього й комунікативного компонентів діяльності.

Проведений аналіз дозволяє констатувати, що в науковій літературі достатньо ґрунтовно розкрито окремі аспекти вокальної, вокально-педагогічної та диригентсько-хорової підготовки майбутніх педагогів-музикантів, обґрунтовано значення художньої інтерпретації, виразного інтонування, музично-теоретичного й виконавського аналізу, а також професійної комунікації. Водночас художньо-педагогічна бесіда як цілісний метод опрацювання вокально-хорового твору, здатний інтегрувати художньо-сміслові осмислення, вокально-виконавське рішення, диригентське моделювання та педагогічну вербалізацію, спеціально не конкретизована. Недостатньо розкрито також внутрішню логіку переходу від запитання про зміст і художній образ твору до вибору конкретних вокальних і диригентських засобів його втілення. Саме цей аспект визначає спрямованість нашого дослідження.

Метою статті є теоретичне обґрунтування художньо-педагогічної бесіди як методу опрацювання вокально-хорових творів у професійній підготовці майбутніх педагогів-музикантів, визначення її змісту, структурних компонентів і послідовності реалізації у процесі вокально-виконавської та диригентсько-хорової підготовки.

Виклад основного матеріалу. Опрацювання вокально-хорового твору в професійній підготовці майбутнього педагога-музиканта є багаторівневим процесом, у якому художнє

пізнання музики має поєднуватися зі слуховим аналізом, вокальним відтворенням, диригентським моделюванням і педагогічною інтерпретацією. Саме ця багаторівневність визначає принципову відмінність професійної роботи над твором від його побутового слухового сприймання або суто технічного розучування. Студентові недостатньо правильно відтворити мелодичну лінію чи опанувати диригентську схему. Він має усвідомити, який художній зміст реалізується через конкретну інтонацію, тембр, динаміку, фразування, характер звукоутворення та диригентський жест, а надалі – бути здатним пояснити логіку відповідного виконавського рішення іншому [1; 2; 4].

У цьому контексті художньо-педагогічну бесіду пропонуємо розглядати як метод цілеспрямованої діалогічної взаємодії викладача і студента, спрямований на розкриття художньо-сміслового змісту вокально-хорового твору, його співвіднесення зі слуховими уявленнями та послідовне переведення результатів осмислення у вокально-виконавські, диригентські й педагогічні рішення. Таке розуміння принципово розширює функції бесіди. Вона перестає бути вступною розмовою, що передуює безпосередньому розучуванню твору, і стає наскрізним методом, який може супроводжувати різні етапи роботи – від першого знайомства з музичним матеріалом до його завершеної виконавської інтерпретації.

Важливо розмежувати художньо-педагогічну бесіду та звичайне повідомлення інформації про музичний твір. Біографічні відомості про композитора, характеристика епохи, відомості про історію написання твору або пояснення змісту поетичного тексту можуть бути необхідними, однак самі по собі вони ще не утворюють художньо-педагогічної бесіди. Її визначальною ознакою є діалогічність і спрямованість на самостійне відкриття студентом зв'язків між художнім змістом та способом його музичного втілення. Тому домінувати мають не інформаційні запитання на відтворення готового знання, а проблемні, порівняльні, інтерпретаційні та рефлексивні запитання.

Наприклад, замість запитання «Який характер має цей твір?» доцільніше запропонувати студентові визначити, які конкретні елементи музичної мови створюють відчуття

відповідного характеру. Замість готового твердження про кульмінацію – поставити питання, де студент відчуває найвищу емоційну напругу і що саме в мелодії, гармонії, фактурі, динаміці або поетичному тексті створює це відчуття. Подальше запитання має переводити знайдений зміст у площину виконавської дії: як зміниться дихання, звукоутворення, артикуляція або диригентський жест у цій точці? У такий спосіб кожне наступне питання поглиблює попереднє й поступово переводить студента від загального емоційного враження до професійно аргументованої інтерпретації.

На нашу думку, внутрішню логіку художньо-педагогічної бесіди доцільно представити як послідовність п'яти взаємопов'язаних рівнів: художньо-сміслові осмислення → інтонаційно-слухове моделювання → вокально-виконавське рішення → диригентське втілення → педагогічна вербалізація. Ці рівні не утворюють жорсткого алгоритму, однак дають можливість структурувати навчальну взаємодію та запобігати відриву технічної роботи від художнього змісту вокально-хорового твору.

Першим є художньо-смісловий рівень. Його завдання полягає у формуванні цілісного уявлення про образний зміст твору. Робота може розпочинатися з прослуховування або прочитання нотного й поетичного тексту без детального технічного аналізу. Завдання викладача полягає в тому, щоб за допомогою системи запитань допомогти студентові конкретизувати первинне емоційне враження, визначити домінантний образ, смислові переломи, кульмінаційні зони та характер завершення.

Для вокально-хорового твору особливого значення набуває взаємодія слова і музики. Художньо-педагогічна бесіда має спрямовувати студента на виявлення способу музичного прочитання поетичного тексту: смислового виділення окремих слів, співвідношення словесного й музичного фразування, кульмінаційних зон і змін музичної виразності. Така робота допомагає перейти від формального виконання авторських позначень до усвідомленого розуміння їхньої художньої функції.

Другий рівень визначаємо як інтонаційно-слухове моделювання. Після усвідомлення змістової логіки твору студентові необхідно сформулювати внутрішнє слухове уявлення про

характер його звучання. Запитання викладача спрямовують увагу на конкретні слухові параметри – тембр, характер атаки, динаміку, фразування та напрям розвитку звучності. У цьому разі внутрішній слуховий образ стає проміжною ланкою між художнім задумом і його вокальним або диригентським утіленням.

У цьому разі внутрішній слуховий образ стає своєрідним проміжним етапом між художнім задумом і його фізичним відтворенням. Студент має спочатку уявити бажане звучання, а вже після цього шукати відповідний вокальний або диригентський спосіб його реалізації. Такий порядок роботи принципово важливий: технічний засіб обирається не сам по собі, а як відповідь на конкретне художньо-слухове завдання.

Третій рівень – вокально-виконавський – безпосередньо пов'язує запропонований метод із дисципліною «Постановка голосу». Художньо-педагогічна бесіда тут переводить запитання «що має бути виражено?» у площину «яким способом це може бути втілено голосом?». Предметом осмислення стають дихання, звукоутворення, атака звука, дикція, артикуляція, тембр, фразування, динаміка та кульмінаційний розвиток [2; 3].

Принципово важливо, щоб вокально-технічне завдання не існувало відокремлено від художнього. Вимога співати фразу на одному диханні набуває професійного змісту тоді, коли студент розуміє, яку цілісну думку необхідно зберегти. Робота над дикцією стає способом донесення смислово значущого слова, а вибір характеру атаки чи динамічного розвитку пов'язується з художнім образом. Таким чином художньо-педагогічна бесіда допомагає підпорядкувати вокальну техніку завданню інтерпретації.

Цей принцип особливо важливий під час роботи з фразуванням. Викладач може запропонувати студентові виконати один фрагмент у двох варіантах і порівняти їх за напрямом фрази, розподілом дихання, динамікою, тембром та артикуляцією. Така робота поєднує художньо-педагогічну бесіду з виконавським експериментуванням і формує досвід аргументованого вибору вокальних засобів.

Четвертий рівень – диригентське втілення. Тут сформований художньо-слуховий і вокально-виконавський образ переводиться

у систему диригентських засобів. Студентові пропонується відповісти на професійне питання: яким має бути жест, щоб виконавці зрозуміли необхідний характер звучання? У центрі уваги – ауфтакт, пластика жесту, показ дихання, вступу і зняття, фразування, динамічного розвитку та кульмінації [4; 5; 6; 7].

Саме тут особливо виразно проявляється інтегровальна функція художньо-педагогічної бесіди. Якщо студент попередньо вокально прожив фразу, усвідомив її дихання, інтонаційну спрямованість і кульмінацію, диригентський жест перестає бути зовнішньою схемою метричного відліку й стає пластичним продовженням внутрішнього слухового та вокального образу. Характер ауфтакту, зняття й динамічного розвитку визначається не лише технічною доцільністю, а й художнім змістом фрази.

У цьому контексті доцільним є порівняння різних диригентських варіантів. Студентові можна запропонувати продиригувати один фрагмент нейтральним, переважно метричним жестом, а потім – відповідно до попередньо визначеного художнього завдання. Подальше обговорення спрямовується на встановлення того, які зміни в ауфтакті, амплітуді, пластичності та траєкторії жесту сприяють досягненню потрібного характеру звучання.

У такий спосіб формується принципово важливий професійний зв'язок «чую – співаю – показую». Майбутній диригент має не просто знати, який жест застосувати, а спочатку мати внутрішнє слухове уявлення про бажане хорове звучання, бути здатним вокально його відтворити і лише потім знайти адекватну пластичну форму. Відповідно, дисципліни «Постановка голосу» та «Хорове диригування» перестають сприйматися як ізольовані напрями підготовки і постають як взаємопов'язані способи формування єдиного художньо-виконавського мислення майбутнього педагога-музиканта.

П'ятий рівень – педагогічна вербалізація – надає художньо-педагогічній бесіді безпосереднього професійно-педагогічного змісту. Студентові недостатньо самому зрозуміти художній образ, правильно заспівати фрагмент або продемонструвати його диригентським жестом. Майбутній учитель має навчитися переводити власне професійне розуміння

у доступне педагогічне пояснення. Саме тому завершальна частина бесіди може передбачати зміну ролі: студент пояснює умовному учневі, вокальному ансамблю чи хоровому колективу, як має звучати певний фрагмент і чому.

При цьому методична якість такого пояснення визначається не кількістю професійних термінів, а здатністю встановити зрозумілий зв'язок між художнім завданням і виконавською дією. Педагогічна вербалізація завершує процес професійного осмислення твору: те, що студент спочатку відчув і зрозумів сам, він має навчитися передати іншому через слово, вокальний показ і диригентський жест.

Практична реалізація художньо-педагогічної бесіди передбачає варіативне використання запитань відповідно до етапу опрацювання вокально-хорового твору та конкретного навчального завдання. Їх можна об'єднати у п'ять груп: художньо-сміслові, інтонаційно-слухові, вокально-виконавські, диригентсько-виконавські та рефлексивно-педагогічні. Кожна група спрямовує студента від осмислення художнього змісту до вибору відповідних виконавських засобів і подальшого педагогічного пояснення власного рішення.

Важливо, що зазначені групи запитань не мають використовуватися як формалізована схема, однакова для кожного твору. Їхній добір визначається художнім змістом музичного матеріалу, рівнем підготовленості студента та конкретною педагогічною ситуацією. В одному випадку центральним може стати осмислення взаємодії слова й музичної інтонації, в іншому – пошук відповідного характеру звукоутворення, фразування або диригентського жесту. Методична доцільність бесіди полягає саме у здатності викладача вибудувати таку послідовність запитань, за якої кожна наступна відповідь поглиблює художнє розуміння твору й водночас наближає студента до конкретного виконавського рішення.

Наприклад, опрацювання ліричного вокально-хорового фрагмента може розпочинатися із визначення його емоційного стану та смислової кульмінації, після чого студент конкретизує бажане звучання й відповідні вокальні засоби. На етапі хорового диригування те саме художнє завдання переводиться у площину жесту, а завершальним етапом стає педагогічне пояснення способу його виконання.

Методична цінність такого підходу залежить і від характеру педагогічної взаємодії. Художньо-педагогічна бесіда не повинна підмінити самостійність студента готовою інтерпретацією викладача. Її завдання полягає у створенні умов, за яких майбутній педагог-музикант аргументовано знаходить власне виконавське рішення, перевіряє його у звучанні та за потреби коригує. Тому важливими є порівняння альтернативних варіантів, повторне виконання після обговорення, самооцінка та пояснення причин внесених змін. У цьому разі бесіда виконує не лише інформаційну, а аналітичну, інтерпретаційну, рефлексивну й професійно-педагогічну функції.

Отже, художньо-педагогічна бесіда в дисциплінах вокально-хорового циклу може реалізовуватися як гнучкий метод поетапного переходу від осмислення художнього образу – до його слухового уявлення, від слухового уявлення – до вокального й диригентського втілення, а від власного виконавського рішення – до педагогічного пояснення. Саме така спрямованість забезпечує інтеграцію виконавської й педагогічної складових професійної підготовки та дозволяє розглядати роботу над вокально-хоровим твором як цілісний процес художнього пізнання, виконання і педагогічної інтерпретації.

Висновки. Проведене теоретико-методичне опрацювання дає підстави розглядати художньо-педагогічну бесіду як перспективний метод роботи з вокально-хоровим твором у професійній підготовці майбутніх педагогів-музикантів. Її зміст полягає в послідовному переході від художньо-смыслового осмислення твору до слухового, вокально-виконавського, диригентського та педагогічного втілення.

Методична цінність художньо-педагогічної бесіди полягає в інтеграції художньої інтерпретації, вокально-виконавської діяльності, диригентського моделювання та педагогічної комунікації. Такий підхід спрямовує студента не лише на самостійний пошук виконавського рішення, а й на його аргументоване пояснення та педагогічне передавання іншому виконавцеві або хоровому колективу.

Перспективи подальших досліджень убацьмаємо у практичній апробації запропонованої методичної логіки в дисциплінах вокально-хорового циклу, розробленні системи художньо-педагогічних запитань для різних типів вокально-хорових творів і визначенні критеріїв оцінювання художньо-інтерпретаційних та педагогічно-комунікативних умінь майбутніх педагогів-музикантів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ляшенко О. Д., Лабінцева Л. П. Формування фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. 2015. Вип. 139. С. 83–87.
2. Овчаренко Н. А. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності : дис. ... д-ра пед. наук. Київ, 2016.
3. Петрикова О. П. Методика формування вокальної культури майбутніх учителів музичного мистецтва. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. Вип. 76. С. 184–188.
4. Світайло С. В. Методичний дискурс диригентсько-хорової підготовки вчителя музичного мистецтва. *Освітнологічний дискурс*. 2019. № 1–2(24–25). С. 259–271. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2019.1-2.259271>.
5. Чугунова М. М. Робота над хоровою партитурою у диригентсько-хоровій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 квітня 2016 р. Київ, 2016*. С. 727–734.
6. Regier B. J., Scherer A. D., Silvey B. A., Baughman M. Undergraduate Choral Conducting Courses: Examining Students' Practice Behaviors and Instructors' Pedagogy. *Journal of Music Teacher Education*. 2022. Vol. 31, No. 3. P. 66–80. DOI: <https://doi.org/10.1177/10570837221076382>.
7. Grey A. N. Conducting and Rehearsal Skills in Preservice Music Education: A Review of the Literature. *Journal of Music Teacher Education*. 2022. Vol. 32, No. 1. P. 82–94. DOI: <https://doi.org/10.1177/10570837221091223>.

REFERENCES:

1. Liashenko, O. D., & Labintseva, L. P. (2015). Formuvannya fakhovoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Formation of professional competence of future music teachers]. *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Seriya: Pedahohichni nauky – Scientific Notes of Volodymyr Vynnychenko Kirovohrad State Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, 139, 83–87. [in Ukrainian].
2. Ovcharenko, N. A. (2016). Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva do vokalno-pedahohichnoi diialnosti [Theoretical and methodological foundations of professional training of future music teachers for vocal and pedagogical activity]. *Doctor's thesis*. Kyiv. [in Ukrainian].
3. Petrykova, O. P. (2021). Metodyka formuvannya vokalnoi kultury maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Methods of forming vocal culture of future music teachers]. *Pedahohika formuvannya tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of the Formation of a Creative Personality in Higher and General Secondary Schools*, 76, 184–188. [in Ukrainian].
4. Svitailo, S. V. (2019). Metodychnyi dyskurs dyryhentsko-khorovoi pidhotovky vchytelia muzychnoho mystetstva [Methodological discourse of conducting and choral training of a music teacher]. *Osvitolohichniy dyskurs – Ecological Discourse*, 1–2(24–25), 259–271. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2019.1-2.259271> [in Ukrainian].
5. Chuhunova, M. M. (2016). Robota nad khorovoiu partyturoiu u dyryhentsko-khorovii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva [Working with a choral score in the conducting and choral training of a future music teacher]. *Profesiina mystetska osvita i khudozhnia kultura: vyklyky XXI stolittia – Professional art education and artistic culture: Challenges of the 21st century: Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference*, April 14–15, 2016 (pp. 727–734). Kyiv. [in Ukrainian].
6. Regier, B. J., Scherer, A. D., Silvey, B. A., & Baughman, M. (2022). Undergraduate choral conducting courses: Examining students' practice behaviors and instructors' pedagogy. *Journal of Music Teacher Education*, 31(3), 66–80. <https://doi.org/10.1177/10570837221076382> [in English].
7. Grey, A. N. (2022). Conducting and rehearsal skills in preservice music education: A review of the literature. *Journal of Music Teacher Education*, 32(1), 82–94. <https://doi.org/10.1177/10570837221091223> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 22.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.10.2026